

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Diumenge 4 de Mars de 1900

Núm. 3.507

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principales librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornen los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
En provincies trimeses 3'60
Estranger y Ultramar 7
Anònims, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acortació general, son las millors proves pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOTS

La que paga més contribució de la provincia.

La torra de Salou

(NOTAS DE LA CARTERA)

Mentres arriba l'hora del tren, la contemplo á la vella torra que enfront de l'Estació del ferrocarril se alza magestuosa.

Volta de ceps y d'oliveras, tenint als peus un cassot demunt del qual s'alça, al seu costat, una llarga sombra; mes enllà las blancas casas dels pescadors que ab l'església li donan l'espatlla... allí está, ab sas parets de pedra corsecada, ab lo blassó dels comtes-reys de la Casa Catalana demunt la porta, ab las finestras esmosselladas y 'ls marlets y la barbacana enrunats....

Sols quedan dretas las quatre parets enmorenidas per lo sol y alé del mar y 'l dels segles.

Allí está, magestuosa, indiferent á tot quant hi ha entorn d'ella; á tot, menos al temps que l'ha obligat á mudar de color y va destruint la severitat de la línia... tot en aquell lloch ha cambiat al pas dels segles; tot, menos la mar que s'blava, com degué ésser quan per primera vegada rebé la visita dels reis d'Aragó y de Castella.

Torra de Salou: me pareixes trista ab la tristesa del que anyora la joventut perduda; trista, com lo vell que recorda 'ls temps en que era un bordegàs lleuger y sapat. Me sembla que en los enderrochs de las parets, en aquella runa que la terra y 'ls esbarzers van cubrir, se representa l'exemple de quant inútilment lloyta l'home contra la naturalesa. L'home alsá la torra ab pedras arrencadas á la terra, y cauhen las pedras y tornan á la terra; l'alsá en aquell lloch pera guardar la comarca contra l'enemich que per mar podia embestirla, y la mar desdenyosament reula, s'allunya d'aquell siti.

Com imposa la soletat de la torra totalment enderrocada en son interior! La porta es tancada, per las esclletjas guaytan las herbas, y á dalt més amunt, en l'espay d'una de las ragateras del mur, hi creix una figura borda.

De nit hi revolejan olivas y xuts, y de dia hi zarrotejan los pardals; per entre las pedras hi corren los dragons y sargantanas, y per demunt de las argilagas hi volen las papallonas.

Lo mar es lo blau indefinit; lo cel boirós; lo sol ruhent; la terra rogenca y de tons calents.... Bon quadro á fer ó á descriure, si la naturalesa no fos tan esquerra quan se vol fer servir de model!

† HORTENSI GÜELL.

Carnaval

Sempre lo mateix: pero no sé, aqueix any m'ha semblat més trist y més ensopit que may. Una munió de gent mal'endressada, quatre crits sense solta ni volta, rialles apagades y com per orsa, en fi, un conjunt estany, una cosa com si s'volgués demostrar lo fortament arrelat que está l'aborriment al dintre nostre.

A la llum del dia, quan lo sol bat de plé á plé lo passeig y las ramblas, una bellugadissa somorta, una barreja de sedas y robas deslluídas, pero faltada de animació y de bullíci. Senyorets ab lo seu «dominó» de colors violats, joves que están de vaga vestits á la esgarapada ab quatre pellingas de pobre y llarga historia. Tot plegat res, alguna bestiesa més ó menos ben

dita, pero que ni de ben lluny s'acosta al humor de bon ésser, potser per lo poch que li quadraria manifestarse d'una manera tan estafalaria....

Quan se sent llástima de ebó, quan de tot cor vos sentiu condolits per la pena, es al vespre per las ramblas y carrers més ó menos concorreguts, al veure passar aquelles disfressas, que talment ho semblan de compromís. Collas de gent aborrida que s'passeja amunt y avall, ara tocant un timbal esbotat, ara una corneta de lloguer y de ven escardada movent un esvalot malaltís y trist, molt mes trist que la quietut mateixa que potser algun d'ells anyora....

Cap d'ells diu res, enquitits dintre l'ensols, ó be faldillas rebregadas mastegant un puro y ab una escombra al coll, se passejan hores y més hores tapadas llurs cares ab caretas de barato, d'aquelles que ja tenen lo posat de trist com lo reflex d'ánima encongida... ¡Pobre gent!

Ara un vestit de pallaso s'entreté fent tamborellas y suant pitjor que un burro carregat de carga. Allí un ab un barret de copa ensorrat fins las orelles. Aquest sense llum perquè la gent se n'adongui, l'altre vestit de dona... y ningú riu, alguna que altra vegada la quitxalla se 'ls fa seus per una estona, pero res més; hi juga de la mateixa manera que ab los borrazos, quan ne troban pel seu compte.

Y aixó es Carnaval; aquesta es la festa que esperan molts com á diada de gran esbarjo. De tot aixó'l poble ne fa una bella cosa, y tot plegat res, tot es fictici, ¡ben poca estona li dura la fatlera!

Uns y altres se n'van á retiro rendits y aborrits de fástich; l'un s'adorm tan poch impresionat que ni menos recorda lo que ha vist aquestos dies... l'altre 's tren las faldillas, lo sach y la careta, deix l'escombra en un recó de la sala, y encara que sol y segur de ningú 'l mira, sent l'escalf que dona la vergonya al pensar que ha sigut, y sobretot ab la poca gracia que deu haver fet....

Uns y altres no s' deuen pas gran cosa: los que s'han disfressat s'han aborrit per complet, però 'ls que 'ls han vist passejantse hores y més hores, si no s'han fastiguejat com ells, ben poch se n'ha faltat.

¡Tots lo fem prou lo carnestolts!

A. SPAU VILAPLANA.

Barcelona Febrer 1900.

Catalunya

De una á una totas las pedras, de una una aném cimentant pera que tornis á ser lo qu' érets dintre dels pobles civilisats.

Ahí á Stiges s'hi acoblovan, per ton pervindre, mils cor germans seguint l'exemple sempre justíssim del patriotas de La Bisbal. (1)

¡Oh Catalunya! Patria amorosa! ¡voltsne més probas que á Vilassar van dà 'ls apóstols de nostra idea de tot quant érets y quant seràs?

La tasca es llarga; pero ab constancia nostres esforços triomfarán,

(1) Primer aplach.

puig en son gérmen tot home porta per tú, oh mare, l'amor innat.

Y serás rica dintre l'Ibéria y serás lliure dintre l'estat... qu'avuy t'explota fins á humillarte negant, l'innoble, tos drets sagrats.

SALVADOR BORRUT Y SOLER.

1900.

Terres enllá

S'amaban am ver amor, am tot el cor de joves enamorats. I volian vesarse, volian fortificar llurs esperits an el lloc sagrat del matrimoni. Mes aixó á tot-hom semblava impossible perquè se l'havia d'estimar en Peret á una novia pobre i lletja per afegidura? Si fos guapa encare.

El poble no mes feya que reflexions i comentaris sobras d'aixó... ¡qu'estrany! repetia no comprenent lo que veia. I 'ls amich d'ell quan el veian ja s' sabia tot Pero la resposta sempre havia agafat a una mirada insistente, penetrant sobre les seves persones i una cosa que volia semblar un somriure i que mitj se li glaçaba 'ls llavis avans d'eixirli á fora i per mes esforços que pera sapiguer quelcom ferma, era igual; no mes obtenian que le mirada insistente y 'l somriure glaçat... res mes.

I en tan el Peret i s'amada cada die s' volian am mes febricitat, el desig de possehirse l'un á l'altre cada die 'l volian mes aprop... Be prou que s'ho deian aquells esguarts silenciosos, aquells petons rublerts de foc, aquelles abraçades frenetiques... ¡la gent que 'ls contemplaba restava parada, confosa, no mes feian que repetir ¡qu'estrany! ¡qu'estrany!...

Pero ells no n'feian cas de la gent. No mes els preocupaba el que 'ls dies fossin tan llargs, els hi semblaven segles... volian qu'aquestos fossin mes curts pera veures mes vegades, pera goçar contemplanse. I am dalit esperaban el jorn felíç en que l'un fora del altre... ¡Deu men! quan i quan tardaba s'arribada.

Al ultim aquest va arribar. En Peret va demanar permís als seus pares pera casarse am el seu 'cidolá. Aquets al saber de que s' tractaba no li concediren... No volian qu'el poble els prengué per boigs.

La sotregada va ésser gran per la seva ánima, mes aquesta tot ere grandesa i s'va conqolar. Pensaba, els pares no ho volen perquè... ¿Perque es pobre? per aixó l'estimo... ¿perque es lletja? per aixó la vull... ¡presentantse á s'amada li diré tot, va desfogarse 'l seu pobre cor trontollat. Ella no ho volia que la continués estimant, més á ell el seu cor batzegantli am força semblava li digué am son llenguatge mut i ritmic que continués estimantla... i que fora seva, tota seva ¡encare qu'els seus pares no ho volguessin!... Li deré el cor...

I á voltes, tot i capficantse's preguntaba ¿perque no puc, m'está prohibit l'estimar an aquesta dona? Segons els pares perque no es de ma condició, segons el poble perque es lletja. I continuaba diense ¡qu' es necessita per estimar! Indubtablement qu' amor, amor ens en tenim, doncs, ens estimém i's podém casar, doncs pera casarse no més es necessita qu' amor.

I un dia s' digueren: nemesen, alçém el nostre vol... amorosits com sempre aném terres enllá, lluny... ben lluny d'aquest poble impur ahont no saben com

En breu debutarà en lo Teatre Principal de Tortosa la companyia equestre, gimnasta, acrobàtica, còmica y mímica que dirigeix don Secundino Feljoo.

Secció oficial

El Alba

Hevent sigut invitada la Societat «El Alba» per la Alocaldia d'aquesta ciutat per assistir a la manifestació cívica que s'ha proposat celebrar aquesta tarde en commemoració de la mort de sos convehins que moriren en los camps de Morell y Vilallonga en la luctuosa jornada del primer de Mars de 1838, aquesta referida Societat, que may s'ha mostrat indiferent als sentiments patriòtics acordà assistir a dit acte, per lo qual se suplica als senyors socis se serveixin acudir a las dues de la tarde d'avuy als salons que ocupa la mateixa a fi d'acompanyar en comitiva la corona que dedica als mencionats màrtirs.

Reus 4 Mars de 1900.—Lo Secretari.

La Palma

La Junta d'aquesta Societat invita a tots los senyors socis a pendre part a la comitiva que sortirà avuy de la mateixa, a las dues de la tarde, per portar una corona fúnebre en la manifestació que s'ha verificat ab motiu de la commemoració dels màrtirs de Morell y Vilallonga.

Reus 4 Mars 1900.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari.

El Olimpo

Invitada aquesta Societat pel Excm. Ajuntament per assistir a la manifestació cívica que tindrà lloch avuy a las tres de la tarde per depositar las coronas en la capella shont descansan los restos dels que en defensa de la llibertat sucumbiren en los camps de Morell y Vilallonga lo dia primer de Mars de 1838, la Junta de Govern ho participa als senyors socis suplicantlosi se serveixin acudir a dos quarts de tres al local que ocupa aquesta societat per sortir en comitiva y afegirse a la manifestació.

Reus 4 Mars de 1900.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, Antoni Ginestà.

Registre civil

del dia 2 de Mars de 1900

Naixements

Elvira García Lapeña, de Manel y Dolors.—Pau Gironés Brisu, de Carles y Jasciata.—Joseph Guinart Roca, de March y Magdalena.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Isabel Durán Pujol, 9 anys, Rosselló, 6.—Antoni Plana Esmolet, 80 anys, Casa de Caritat.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Cassimir.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purissima Sanch

Avuy a dos quarts de set de la tarde se comensarà la solemne funció que la Real Congregació de la Purissima Sanch dedica a la primera paraul que pronuncià N. S. Jesucrist desde la Creu, predicant lo Reverent Jaume Llorba, vicari de la Parroquia.

Sans de demà.—Sant Eusebi.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	72'22	Aduanas	102'
Exterior		Norts	55'50
Amortizable		Alicants	75'50
Cubas 1896	83'37	Orenses	16'90
Cubas 1890	70'75	Obs. 6 0/0 Fransa	94'
Filipinas	88'	Id. 6 0/0	50'25
Exterior París	70'42	Id. 3 0/0	
GIROS			
París	30'	Londres	32'75

Ordres de Borsa per Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia de ahir:

Interior	72'27	Cubas del 86	83'81
Orenses	16'90	Cubas del 90	70'68
San Juan		Aduanas	102'
Norts	55'55	Ob. 5 0/0 Almanso	97'87
Franses	50'50	Id. 3 0/0 Fransa	50'21
Filipinas	88'		

PARIS

Exterior 70'30 Madrid

GIROS

París 30' Londres 32'75

Se reben ordres per operacions de Borsa. Compra y venda al comptat de tota classe de valors cotisables d'Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.			
» 8 dias vista			
» vista	32'12	31'78	
París 90 dias fetxa			
París vista	29'	28'50	29'50
Marsella 90 dias vista			
Perpinyà	29'65		

VALORS LOCALS

	PTAS.	PTAS.	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.		700	
Industrial Farinera	650	675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	600	625	
Manufacturera de Algodón	140		155
Companyia Reusense de Tranzias	25		

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 2

De Civitavecchia en 10 dias berg. gol. italià Ida de 127 ts., ab doges, consignat a pon Joan Gonsé.

Dewcastle en 17 dias v. suech Cete de 618 ts., ab carbó, consignat als senyors Boada germans.

De Barcelona en un dia llent Isabel de 35 ts., en lastre.

De Barcelona en un dia llent Enrique, de 34 ts., en lastre.

Despatxadas

Cap.

Anuncis particulars

RUPESTRIS LOT

Hi ha sis mil barbats superiors per vendre junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Mas

Ab caudal d'aigua propi.

Se'n ven un, a un quart de la Ciutat; d'onze jornals de terra; que compta ab mina propia, y conducció d'aigües perfecta. Bon camí y casa, de construcció moderna; ab habitació per pajesos y amo de la finca; corral y dependencias per a l'bestiar exta. exta. Per informes dirigir-se a l'imprenta.

CAFÉ CENTRAL

Per cessar en aquest negoci lo dueny de dit establiment, lo vendrà mitjantsant tracte personal. Per informes al mateix dueny.

Proximament sortirà "La Il·lustració Llevantina"

Revista d'arts, ciencias, literatura y actualitats.

Compendrà 'l moment intel·lectual y polítich del mon enter, y, en particular, de Catalunya, Valencia, Mallorca y Rosselló.

Estarà a l'altura de las millors Il·lustracions estrangeras.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principales droguerías.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma català, tota vegada que s'ha agotada en un breu espai de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellà, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.ª major de 140 pàgines y s'von al preu de 3 rals l'exemplar en aquesta impremta.

Telégramas

Madrid 3.

En lo Consell de ministres d'aquesta nit se tornarà a tractar de la qüestió dels debats parlamentaris y s'esperaràn assumptos pendents.

—Han embarcat a Tànger per a l'Àfrica Austral quinze espanyols contractats pels inglesos per a cuidar lo bestiar que s' destina al Transvaal.

—S'està treballant altra vegada per a veure si pot arribarse a un arreglo ab los alcoholers.

Las bases de la tranzacció serian: 1ª establiment d'un dret diferencial, que oscila entre 12 y 15 pessetas, a favor del alcohol vinich; rebaixa de la cuota de contribució ficada per a aquests, y eximir del dret d'inspecció a las fàbricas d'alcohol industrial, per a que no utilisin en la destilació productes estrangers.

—Segons un telégrama rebut de Manila, s'han presentat seixanta dos soldats més en aquella capital, dels que foren presoners d'Aguinaldo.

—L'enfonsament ocorregut en la línia de Màlaga a Bobadilla ha sigut de més importancia de lo que s'creya.

Aquella línia constitueix un verdader perill, y deber fora de la Empresa ferro-viaria arreglarla.

Aquesta vegada sols han quedat inutilisats dos obrers; pero un altre dia serán més.

París 3.

Los periódichs y las correspondencias de Londres convenen en que s'acrecienta la opinió favorable a la pau.

S'organisan meetings de propaganda en tal sentit, y es probable que no acabarán a garrotadas com los que alguns atrevits intentaren donar en lo paroxisme del furor patriòtich.

—De Oosfontein telegrafian que 6.000 boers s'estàn fortificant a quatre milles de la població. Las tropas inglesas s'apoyan en un elevat «kopje» a la dreta del riu.

Londres.—Lo general Roberts ha telegrafiat que los habitants de Kimberley se mostran plens d'entusiasme, que 'ls edificis públichs están convertits en hospitals y que ferits boers y 'ls soldats inglesos fraternisan.

—Comunican al «Daily Mail» desde Berlín, que los generals Dervet y Delarey han pres posiciones en lo camí de Bioemfontein, a fi de facilitar la reunió de las tropas del general Joubert ab las sevas.

—Lo «Daily Mail» publica un telégrama de Defontein, en lo que s' diu que s'inminent una batalla.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CAMELOS PECTORALS del MTEJE SALAS

A 150 pessetas caixa A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Mars de 1900

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magníficos y rápidos vapores francesos

lo dia 11 de Mars lo vapor «Aquitaine» lo dia 21 de » lo » «Italie»

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Mora to Reus. Includes times for various train classes like 'tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe'.

De Reus á Mora

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Reus to Mora. Includes times for various train classes.

De Reus á Barcelona

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Reus to Barcelona. Includes times for 'tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe' and 'tren mixto ab cotxes de 2.ª classe'.

De Barcelona á Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for Barcelona to Reus. Includes times for 'tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe' and 'tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe'.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trashedort á Sant Vicens. (2) Idem á Roda y Sant Vicens. (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde '12 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Través a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'50 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

Publicacions regionalistas que 's rāben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellinés», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.